

aandelige Friheds Princip, skabe Mulighed for, at den enkelte Kvinde og Mand faar Udbytte af sit Arbejde, økonomisk Frihed, og at Samfundets Værdier og de Værdier, der gennem Samfundets Arbejde skabes, bliver netop Samfundets, hele Folkets Ejendom. Der bør være lige og almindelig Ejendomsret til Samfundsværdierne. Men den enkelte Ret som Samfundsmedlem bestemmes — jeg kan her henholde mig til en Udtalelse, der en Gang er fremsat af den højtærede Indenrigsminister — derved, at Samfundet er en social Organisme, hvis Styrke og Lykke beror paa Organisation og Samarbejde, Orden og Ledelse. Sandheden i disse Grundtanker, som hidtil har behersket det radikale Venstres Politik, har vi Gang paa Gang faaet bekræftet under Krigen, og efter disse Grundtanker vil vi gaa til vort sociale Arbejde, naar Krigen en Gang er forbi.

Jeg skal derefter vende mig til det ærede Medlem fra Kolding (Laursen), der i sin Tale forleden, som han udtrykte det, lige vilde røre ved den kirkepolitiske Strids-sag, Skibsted-Lyngby og Vaalse. Jeg vil udtale min Forundring over, at han lige vilde røre ved den. Jeg vidste ikke bedre, end at det var et Stridsspørgsmaal mellem Partierne. Jeg har ikke hørt noget som helst om, at den Strid, der stod i Sommer, er blevet bilagt, og maa derfor gaa ud fra, at det vil være hensigtsmæssigst og rigtigst, at man paa saadanne Omraader, hvor man ikke kan opnaa Enighed, lader der være status quo under den Tilstand, vi lever under. Jeg skal derfor, skønt jeg ellers ikke havde noget imod at tage en kirkepolitisk Debat med det ærede Medlem, unklade at gøre det og maa afvise, at han prøver paa at føre det Spørgsmaal ind i Debatten nu under Finanslovsforslagsbehandlingen.

Derefter skal jeg vende mig til enkelte af de højtærede Ministre. Jeg vender mig først til den højtærede Landbrugsminister; og samtidig med, at jeg henvender mig til ham, vil jeg henvende mig til de ærede Medlemmer af det Andragendeudvalg, som findes her i Folketinget. Sage er den, at jeg i Fjor under Finanslovsforslagsbehandlingen tillod mig at fremdrage en lille Erstatningssag i Anledning af Mund- og Klovesyge; der herskede over hele Landet, en Erstatningssag, som var rejst af nogle Gaardmænd paa Falster; der var blevet hindret i at anvende deres store Engarealer, fordi man havde ladet smittede Dyr gaa lige op ad disse Arealer. Dyrslægen forbød ligefrem Gaardmændene at anvende deres Arealer. De mente, at det Tab, de derved havde lidt,

burde erstattes dem af Statskassen, og de ansøgte Landbrugsministeriet om det. De fik et Afslag, idet Landbrugsministeriet erklærede ikke at være berettiget til at udbetale en saadan Erstatning efter Loven af 14. April 1893. Naar, de blev ved, de indgav et Andragende til Regering og Rigsdag. De indgav det i April Maaned, men de har ikke saa meget som modtaget Svar, ja, de har ikke en Gang faaet det, som vel kan siges at være det mindste, man faar herinde paa Rigsdagen: en Bemærkning i Indstillingerne fra Andragendeudvalget om, at Udvalget ikke gør Indstilling. Jeg lyser derfor efter Andragendet. Hvor er det blevet af? Jeg har hørt fortælle, at Grunden til, at der ikke er sket noget i denne Sag, kunde være den, at Andragendeudvalget i Modsætning til mange andre Mennesker her i Landet har holdt Sommerferie i 1916. Hvis det er Tilfældet, vil jeg haabe, at de, naar de nu optager Arbejdet efter endt Sommerferie, ogsaa maa komme tilbage til det Andragende, som var indgivet i April af disse Gaardmænd nede paa Falster. Og jeg vil henstille til den højtærede Landbrugsminister, om han ikke vil finde det rigtigst, at der kommer en lille Tilføjelse til Loven om Mund- og Klovesyge, saaledes at man dog i paakommende Tilfælde kunde udbetale Erstatning, hvis noget lignende skulde indtræffe, eller saaledes, at man kunde hindre, at et lignende Tilfælde indtraf, som jeg her har omtalt nede fra Falster.

Jeg skal derefter vende mig til den højtærede Handelsminister. Handelsministeren er ikke til Stede, men jeg skal tage Indbildningskraften til Hjælp og vil derfor alligevel fremsætte min Henvendelse. Ser man Finanslovsforslaget efter, navnlig Handelsministerens Budget, vil man se, at der er Forhøjelser af Tilskuddet til Handelsskoleundervisningen, der er forhøjet Tilskud til Købmandsskolen, den har faaet sit Tilskud forhøjet fra 17,000 til 21,000 Kr. Nu staar Købmandsskolen vel nok for Bevidstheden som en rig Skole, og jeg saa derfor straks efter, om der ogsaa var en tilsvarende Forhøjelse af Tilskuddet til Handelsdagsskoler ude i Provinserne; og jeg beklager, at der ingen Forhøjelse var der. Det være langt fra mig at misunde Købmandsskolen de 4,000 Kroners Forhøjelse, den har faaet, men jeg vil henstille til den højtærede Handelsminister, at man i alt Fald ikke i Fremtiden glemmer Handelsdagsskolerne i Provinserne. Om dem gælder det i hvert Fald, at de er ikke velhavende. Det er mig en stor Glæde at se, at Bevillingen til Elever paa Handelsdagsskolerne er blevet forhøjet.